

305-280

1. Obec	2. Okres	Hodnota	Zachování	Využití
Mohelnice	Šumperk			muzeum

Evidenční list nemovité kulturní památky

3. Kraj

4. Poř. číslo

114 48 / 9-34

5. Název (označení) památky

muzeum Mohelnice

7. Ochranné pásmo

6. Blížejší označení umístění památky

osada (čtvrť) Mohelnice čp.

ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.

Kostelní náměstí

8. Vlastník (správce, trvalý uživatel)

Okresní vlastivědné muzeum

v Šumperku

9. Popis památky (včetně sechařské, malířské, popřípadě i jiné výzdoby)

s valbo-

Dvoutraktová budova při městské hradbě na severovýchod od kostela. přední trakt jednopatrový ~~saxsešilex~~ s valbovou střechou krytou eternitem. průčelí zalomené, 8 okenních os. pískovcový, segmentově zaklenutý portál s jednoduchou geometrickou dekorací článků. Zdivo kamenné lomové, smíšené a cihlové. Omítka vápenná, fasáda nová, v průčelí v barevnosti bílé a světlezelené. Ve dvoře do nové fasády nevhodně vsazeny architektonické články z lapidária muzea. Portálem průjezd do atriového dvora. Podsklepeno v severní části budovy (asi 1/4 půdorysu) sklep zaklenut valeně. V přízemí klenby valené, segmentové valené, placky mezi pasy a u plochostropých místností fabion s odsazením. Zadní trakt je přízemní s valbovou střechou krytou eternitem. Severní zeď je postavena na městské hradbě. Budova je z poloviny podsklepená, sklepy jsou zaklenuty valenými a valenými segmentovými klenbami. Vstupy mezi sklepními prostorami jsou zaklenuty lomeně, v jednom případě za použití pískovcových článků. Zdivo převážně kamenné, ale i smíšené a cihlové. V přízemí klenby valené s výsečemi a pruská placka.

10. Časové, slohové a autorské určení

Sklepní prostory z 15.-16. století se staršími relikty lomového kamenného zdiva. V přízemí prostory ze 16.-18. století. Klasicistní přestavba objektu v roce 1781.

11. Památkové movité zařízení

12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany

Budova se nachází v historickém jádru města. Přítomnost četných architektonických fází, dává za pravdu předpokladu, že by mohlo jít o místobezprostředně navazující na nejstarší zástavbu lokality ještě před vybudováním města. Stávající budova je pozoruhodná spojením různorodých prostor v jeden architektonický celek.

13. Stav zachování památky a případné návrhy opatření

Stav dobrý, po rekonstrukci a úpravě fasád.

14. Dřívější i současný způsob využití a případné návrhy opatření

20. Poznámky, záznamy změn a doplňků

15. Odkaz na literaturu

J. Březina: Zábřežsko v období feudalismu do r. 1848, Ostarva 1963
Mohelnice včera a dnes, Mohelnice 1973 (sborník)

16. Odkaz na fotografickou dokumentaci

Fotoarchiv OVM

17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci

18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis)

M. Filipová, 1991

19. Záznam doplňkových listů

Budova mohelnického muzea je navrhována k památkové ochraně z několika důvodů.

- 1/ Lokalita má bohatou kulturní historii, budova muzea stojí se vší pravděpodobností na místě či v bezprostřední blízkosti původního mohelnického biskupského brádka (prvně zmiňován 1230), později snad i známé farní školy v Mohelnici (od 14.stol.).
- 2/ Budova má středověké podzemí.
- 3/ Klasicistní architektura současné budovy ve spojení se staršími stavebními fázemi je zajímavým, svébytným urbanistickým celkem historického jádra města.

Popis budovy

Situace: Budova je postavena v severní části městského historického jádra v bezprostřední blízkosti farního kostela. Je dvoutraktová, hlavní trakt na východní straně Kostelního náměstí je ~~založený~~ patrový, průčelí, ve kterém je brána průjezdu, je zalomené, severní strana budovy je usazena na městské hradbě. Dvorní trakt je přízemní, jeho severní stěna je rovněž založena na městské hradbě, a spolu s další městskou zástavbou vymezuje přibližně čtvercový atriový dvůr. Oba trakty jsou zastřešeny valbovou střechou krytou eternitem.

Podzemí: Budova je podsklepena jen částečně, vstup do sklepů je novým schodištěm ve dvorním traktu.

Sklep č.1 pod dvorním traktem - do výše přibližně 1 m lomové zdivo, na němž je usazena pata valené ciblové klenby. Čela klenby z kamenného lomového zdiva. Ve východní části sklepa je klenba podepřena kamenným pilířem (lomové zdivo) z něhož vyrůstá kolmo k ose klenby klenební pas opírající se o čelo klenby. Vpravo v rohu zazděn dveřní otvor s lomeným obloukem. V západním čele klenby je druhotně osazen jednoduchý pískovecový portál s lomeným obloukem, kterým se vchází do sklepa č.2. V západním nároží sklepa se rozevírá nepravidelný, nízce zaklenutý prostor s valenými klenbami provedenými v lomovém zdivu. Čela klenob jsou zamítna maltou vytlačenou ze spár. V prostoru četné mladší dozdivky a drobné segmentově zaklenuté pasy. V jiho-východní části zazděn otvor s lomeným záklenkem.

Sklep č.2 pod hlavním traktem , pod částí severně od průjezdu. Prostor je zaklenut valenou klenbou z lomového zdiva, jejíž osa je kolmá k ose klenby sklepa č.1. V severním čele klenby je asymetricky umístěn okenní otvor, který ústí v úrovni terénu na vnější straně městské hradby. Okno je novější s cihlovými špaletami. Na západní straně je v klenbě a zdi šachtový otvor zaslepený ve svém vyústění kamennými deskami. Jižní čelo klenby tvoří z větší části přední strana hranolu, v jehož lomovém zdivu je opět šikmá šachta uzavřená kamenným překladem. Klenba pokračuje částečně až za hranolový výběžek, za kterým je v čelní zdi cihlami zazděný lomený dveřní otvor.

Přízemí:

Hlavní trakt je dělen průjezdem na dvě části. Průjezd je zaklenut valenou segmentovou klenbou a zdobenou geometrickým štukovým dekorem. Severně od průjezdu jsou místnosti zaklenuté plackami mezi pasy, na jih od průjezdu je v chodbě valená klenba s výsečemi, v místnostech ploché stropy s fabionem(v jedné místnosti placka).

Ve dvorním traktu valené klenby s výsečem^í a placka.(štuk nový)
V přízemí kamenně, smíšené i cihlové zdivo.

Patro:

Pouze nad hlavním traktem, plochostropé, zdivo většinou cihlové.

Střechy:

Valbové, kryté eternitem.

Fasáda:

Na hlavní budově nová, vápenná. Průčelí dvoubarevné (bílá, zelinkavá-akronát), již značně zašlé.

K dispozici snímek původní fasády (fototéka OVM v Šumperku)

File 1
OVM Šumperk

Dodatek k návrhu zápisu budovy muzea Mohelnice do státního seznamu,
získaný z poznatků archeologického a stavebně-historického výzkumu.

- 1/ Na rozhraní 12. a 13. století, byla na terenním svahu severovýchodně od farního kostela, postavena přízemní budova, která postupem času dalšími nadstavbami a přístavbami dosáhla dnešních rozměrů. Měla obdélníkový půdorys 24,70 x 9,70 m, s kratší jižní stěnou 24,30 m / délka středové osy 24,50 m, orientované SZZ - JVV. Byla členěna na dvě nestejně velké místnosti. Západní menší měla ve středové ose délku 5,70 m a šířku 6,75 m. Větší východní pak 14,80 x 6,80 m. Do budovy se vcházelo dvěma vchody umístěnými vedle sebe na jižní její straně. Síla obvodové zdi se pohybuje v rozmezí 135 a 140 cm. Vnitřní příčka je 120 cm. Řádkové zdivo z lomeného plochého kamene je spojeno vápenou maltou a v této šířce dosahuje výše 315 cm.
- 2/ Snad ještě v první polovině 14. století, nejpozději v druhé, dochází k přístavbě městské hradby k severní zdi budovy. Ve stejné době je přehrazena větší místnost zdí, která zároveň tvořila východní stěnu nadstavby prvního patra. To dosahovalo délky ve středové ose 19,35 m. Pro vstup do něho byl vybudován přístavek v dveřním prostoru při jižní stěně. Schodiště pravděpodobně bylo napojeno čelně k jižní straně přístavku. Do přízemí byl přístup od východu podél jižní stěny chodbou dlouhou 3,75 m. Počátkem 16. století je větší místnost nacházející se v prvním patře zdobena nástěnnou malbou, dosud zjištěnou na severní a východní zdi.
- 3/ V polovině 17. století byla budova zvýšena o další patro a rozšířena do původní délky při jejím vzniku. Dosud rovné stropy v přízemí a v prvním patře byly nahrazeny valenou klenbou. Zvýšen přístavek až po druhé patro s venkovním schodištěm přístupným od západu podél jižní stěny budovy. Bývalé přístupy do přízemí byly zazděny a vytvořeny nové. Jedním se sestupovalo do velké místnosti při jihovýchodním rohu již po schodišti, neboť odpadní vrstvy kolem budovy narůstaly a v té době dosáhly zhruba 2 m. / dnešní 3,5 m / Tak pomalu přecházelo přízemí do polohy sklepa. Bývalého vchodu do větší místnosti bylo využito pro schodiště spojující místnost s prvním patrem. Pro vstup do menší místnosti byl v boční stěně proražen otvor a použito pískovcového portálu umístěného před tím při vstupu na jižní straně.
- 4/ V roce 1721 prodloužena budova další přístavbou ve směru západním do dnešního stavu.
- 5/ V roce 1782 přistavěna k východní stěně budovy "konírna".

6/ Po požáru v roce 1841 došlo v letech 1842 - 1844 k přestavbě budovy do dnešní podoby a k snížení severního dvorního traktu o jedno patro.

*K. p. Vladimír
Mokelnice*

57. Početní v roce 1941 bylo v letech 1942 - 1944 v příštích letech
vše do čísel počty a k nimž se vztahují všechny ostatní údaje

1941
1942